

ONDERZOEK VERPLAATSINGSGEDRAG STADSGEWEST HASSELT - GENK (april 1999 - april 2000)

DEEL 1: METHODOLOGISCHE ANALYSE

Inhoud

1	<i>Inleiding</i>	3
2	<i>Non-respons</i>	4
2.1	Bereidwilligheid om vragenlijsten in te vullen	4
2.2	Profiel van huishoudens die (uiteindelijk) niet meewerkten	5
3	<i>Bepalen van gewichten</i>	7
3.1	Effectief gebruikte gewichten huishoudens	8
3.2	Effectief gebruikte gewichten personen	9
3.3	Effectief gebruikte gewichten verplaatsingen	10
4	<i>Technische aspecten i.v.m. de statistische verwerking</i>	10
4.1	Frequentietabellen en regressie	10
4.2	Betrouwbaarheid van de resultaten	12
5	<i>Vergelijking telefonisch/postaal bevroegden en enkel postaal bevroegden</i>	12
6	<i>Minder antwoorden op de 2^e invuldag</i>	15
7	<i>Bibliografie</i>	16
8	<i>Bijlagen</i>	17
8.1	Berekening van de gewichten	17
8.1.1	Stappenplan voor meerdere marginale verdelingen.....	17
8.1.2	Huishoudens: vier relevante variabelen.....	18
8.1.3	Personen: tweemaal een gezamenlijke verdeling van vier variabelen.....	20
8.1.4	Verplaatsingen: een verdeling van één variabele.....	21
8.2	Berekening van de ophoogfactor	21
8.3	Samenvoegen van gegevens	21
8.3.1	Statuut.....	21
8.3.2	Doel.....	22
8.4	Vragenlijsten	24

1 Inleiding

Tijdens de periode april 1999 tot april 2000 werden er gegevens verzameld over een aantal mobiliteitskenmerken van gezinnen en personen (vanaf 6 jaar) in het stadsgewest Hasselt-Genk¹ waaronder het verplaatsingsgedrag van personen. De steekproef voor deze studie bestond uit 2.500 gezinnen uit het stadsgewest Hasselt-Genk.

Dit onderzoek gebeurde via een enquête waarbij:

- 1) een vragenlijst moest ingevuld worden met gegevens over het gezin (gezinsvragenlijst)
- 2) een vragenlijst moest ingevuld worden met gegevens over de gezinsleden vanaf 6 jaar met daarbij ook een deel over hun verplaatsingen tijdens een opgegeven periode van 2 dagen (personenvragenlijst met verplaatsingendeel).

We wilden dus analyses doen op gegevens van 2.500 gezinnen. Omdat niet alle huishoudens meedoen aan het onderzoek, werden 5000 huishoudens aselekt getrokken uit het Rijksregister. Een tweede steekproef van 5000 huishoudens werd in de maand oktober 1999 bezorgd. De tweede steekproef werd niet volledig opgebruikt. Uiteindelijk werden voor het stadsgewest Hasselt-Genk 6.674 huishoudens gecontacteerd.

De contactprocedure was ofwel telefonisch/postaal ofwel uitsluitend postaal. De huishoudens werden indien mogelijk op voorhand telefonisch gecontacteerd. Dit verhoogt de kans op respons, en het geeft een beter beeld op het aantal personenvragenlijsten dat er naar het huishouden moet opgestuurd worden. Indien er geen vaste telefoon was (of ingeval van een geheim nummer), werden 1 huishouden- en 5 personenvragenlijsten opgestuurd.

De verzameling van deze gegevens (= veldwerk) werd uitgevoerd door het onderzoeksbureau Dimarso. De begeleiding en controle van het veldwerk werd uitgevoerd door de Onderzoekscel Architectuur en Mobiliteit van de Provinciale Hogeschool Limburg (departement Architectuur).

De rapportage van deze analyse bestaat uit 3 delen die verwerkt zijn in 3 overeenkomstige en afzonderlijke rapporten:

1. een methodologische analyse
2. een analyse van de huishoudenvragenlijst
3. een analyse van de personenvragenlijst

Het voorliggend document is het rapport met de methodologische analyse.

In dit document geven we een overzicht van de *non-respons* problematiek, waarbij we o.a. nagaan wat het profiel is van mensen die initieel telefonisch wel wilden meewerken, maar uiteindelijk toch afhaakten. We berekenen de *gewichten* om de scheeftrekking ten gevolge van de non-respons te minimaliseren.

¹ Als omschrijving van dit stadsgewest werd de afbakening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) gehanteerd waarbij wel voor de gemeenten, die volgens dit RSV slechts gedeeltelijk in het stadsgewest gelegen zijn, de totale gemeente in aanmerking werd genomen. Het stadsgewest Hasselt-Genk in dit onderzoek bestaat uit de gemeenten Hasselt, Genk, Diepenbeek en Zonhoven.

Vervolgens bespreken we de gehanteerde *statistische technieken en de betrouwbaarheid* die het gevolg is van deze technieken.

Tenslotte bespreken we nog een aantal *onderzoekresultaten i.f.v. de gehanteerde methodologie*.

De bijlage bevat een meer technische uitleg over de berekening van de gewichten en de ophoogfactor, het samenvoegen van gegevens en de vragenlijsten.

2 Non-respons

2.1 Bereidwilligheid om vragenlijsten in te vullen

Tabel 1. Responspercentages van OVG Hasselt-Genk en OVG Antwerpen

	Hasselt-Genk	Antwerpen	Hasselt-Genk	Antwerpen
Aantal telnr's gevonden	100%	100%		
Aantal telefonische contacten	86%	82%		
Deelname recruiteringsvragenlijst	80%	77%	100%	100%
Akkoord verdere deelname	70%	65%	87%	85%
Aantal bundeltjes terug	44%	41%	55%	53%
Aantal goedgekeurde bundeltjes*	30%	29%	37%	37%
Aantal goedgekeurde bundeltjes**	8%	7%	10%	9%
Postaal				
Verzonden	100%	100%		
Aantal bundeltjes terug	24%	20%	100%	100%
Aantal goedgekeurde bundeltjes*	15%	13%	64%	65%
Aantal goedgekeurde bundeltjes**	4%	4%		

* waarbij alle gezinsleden de personenvragenlijsten hebben ingevuld

** waarbij voldoende gezinsleden de personenvragenlijst hebben ingevuld

De percentages zijn steeds berekend t.o.v. de bovenstaande 100%.

Een aantal huishoudens weigerden mee te doen aan de enquête of stuurden onvoldoende formulieren terug. In Tabel 1 geven we de responspercentages van het stadsgewest Hasselt-Genk en ter vergelijking die van het stadsgewest Antwerpen². Op alle mogelijke niveaus is de respons van Hasselt-Genk iets beter dan die van Antwerpen. Het verschil is echter vrij klein.

Voor huishoudens met telefoon is de eerste contactmogelijkheid de telefonische vraag voor medewerking, waarbij ook reeds enkele vragen over het huishouden gesteld worden (= recruiteringsvragenlijst). Bij 14% van de huishoudens die wel telefoon hebben, werd nooit opgenomen. 6% weigerde medewerking. Er bleef dus 80% van de huishoudens over die meewerkten aan de telefonische enquête (voor details van de absolute aantallen, zie Nuyts & Zwerts (2000)).

Uiteindelijk stuurt 38% (=30% + 8%) van de huishoudens bundeltjes met een volledig aantal of een voldoende aantal personenlijsten terug.

² Gelijktijdig met het veldwerk van het OVG in het stadsgewest Hasselt-Genk heeft een analoog onderzoek plaatsgehad in het stadsgewest Antwerpen.